

jąc „Stadtheater“, który tylko dzierżawi. Upadek tego ostatniego niefrasuje go też wcale, tém bardziej, że dzienniki tutejsze, czyli raczej ci którzy w dziennikach tych piszą, nieśmiały przyganić postępowania dyrekcji w czémkolwiek, co odpowiada jej własnemu interesowi z uszczerbkiem dla sztuki. P. Maurice Francuz a przytém kupiec, nie dziw więc, że scena niemiecka jest dla niego tylko środkiem zarobku. Ale literaci niemieccy, patrycyi miłujący narodową widownię, powinni by strzedz chodowanie i rozwój jej szlachetny, tém bardziej, iż okoliczności oddały ją w ręce cudzoziemca. Tymczasem tak niejest. W Wiedniu, Berlinie, Dreźnie itd. wola monarchy stoi nad wolą dyrygującego teatrem, a obok niej opinia publiczna ze swemi organami mniej-więcej niezawisłymi od dyrekcji teatrów. Tu zaś woli dyrekcji teatru żadna wyższa wola nie przewodniczy, a sąd prassy w zawisłości od dyrekcji, nieśmie zdania swego o instytucie inaczey wyrażać, jak chyba krytykując artystę lub artystkę, a i to jak wiecie, albo wedle natchnień interesu lub namiętności. Na p. Heller ciąży wielka odpowiedzialność zaniedbania sceny niemieckiej w Hamburgu. Będąc powołanym na feuilletonistę *Hamburger Nachrichten*, mógł on wpłynąć na zmianę błogą systemu, którego się trzymała dyrekcja; ale wśledszy z nią w stosunki ścisłej przyjaźni, związał sobie ręce. Wpływ wreszcie p. Glasbrennera dokonał dzieła upadku sceny niemieckiej w „Stadtheater“. I onby był mógł silnie wpłynąć na lepszy obrot rzeczy, ale interes i zysk własny również w ścisłym będąc połączonym z teatrem i dyrekcją, zniewoliły go, choć może z żalem, przytłumić szlachetniejszą miłość do sztuki.

Paryż 29 czerwca.

Wczoraj odebrana prywatna wiadomość że Rosyanie przeszli Prut, zachwiała kurs giełdy. Dzisiejszy *Constitutionnel* w nocy podpisanej przez p. Boniface a zakomunikowanej przez p. Drouin de Lhuys, nie uważając jeszcze tej wiadomości za autentyczną lecz za prawdopodobną, oświadcza iż w razie przejścia Prutu, Rosyja zmuszoną będzie do wytłumaczenia swych zamiarów i spiesznego zakończenia rzeczy na drodze transakcyi dyplomatycznej. Ze swjej strony, *Monitor* ogłaszając z *Morning Post* wiadomość o adresie lorda Clanricarde, do królowej w sprawie wschodniej, oświadcza iż, cokolwiek nastąpi, Francya trzymać będzie z Anglią. Oświadczenia te odkrywają nam w zupełności politykę Francyi i Anglii w sprawie wschodniej. Mocarstwa sprzymierzone nie uważają prześcia Prutu za *casus belli*, ale domagają się będą aby Rosyja się wytłumaczyła, aby przystąpiła spiesznie do negocyacji i aby spiesznie opuściła Mołdo-Wołoszczyznę. Jeżeli Rosyja będzie się domagać od Turcyi rzeczy niepodobnych, np. oddalenia Reszdy, jeżeli będzie zwlekać opuszczenie zajętych prowincyj, wtedy floty sprzymierzone wejdą na morze Czarne i Bałtyckie. Rząd angielski, przewidując wejście na morze Bałtyckie, zrobił już przygotowania do powołania na usługi swej floty sterników z morza północnego i Bałtyckiego. Na morzu północnym i Bałtyckim może się wytoczyć w razie danym, nie tylko sprawa wschodnia, lecz i sprawa sukcesyi tronu duńskiego, przeprowadzona niedawno na korzyść Rosyji z uchybieniem dla Anglii, która spostrzegła nareszcie że polityka Rosyji dąży się zdaje do posiadania Bosforu i Sundu. Uspokojenie Napoleona III jest zawsze bardzo energiczne, nie chce on wyzywać ale niechce ustąpić. Kilka dni temu, na obiedzie na którym znajdowała się rodzina cesarska i ministrowie, kiedy zgadało się o sprawie wschodniej, Cesarz dodał: „kto nosi imię Napoleona, czuje swą powinność i wykoną ją, cokolwiek może nastąpić.“ Na takie wyrazy, książę Napoleon powstał i uściśnął serdecznie rękę cesarską. Dzienniki republikańskie i katolickie wspierają Napoleona III w jego zamiarach. *L'Univers* okazuje się najbardziej wojowniczym i uderza na umiarkowany język *Constitutionnela*, dyktowany przez Miresa w interesie giełdowym. Dzienniki angielskie są wszystkie energiczne, bo kieruje nimi nie duch partyi, lecz duch narodowy i interes, ale w pośród nich *Morning Post* żółdowany przez Francją, największą energią się odznacza. Od paru tygodni rząd francuzki nie ogłaszał w dziennikach francuzkich wiadomości, które odbierał ze wschodu, lękając się spłoszenia bojźliwej giełdy paryskiej, ale ogłaszał je w *Morning Post*. Anglicy bawiercy w Paryżu powstają na uczuciową politykę lorda Aberdeen, który wspomnieniem młodości poświęca najważniejsze interesa Anglii. Mają oni ciągle nadzieję że lord Aberdeen z rządu ustąpi i że miejsce jego zajmie lord Palmerston.

Nie podaję drobniejszych szczegółów dotyczących sprawy wschodniej, raz dla tego że wiecie o nich prędzej niż my, a powtóre dla tego że listy moje dochodzą was kiedy kończy się druk *Czasu* i że z tej przyczyny drukowane są o jeden dzień później. Mamy od dwóch dni nie tylko czas pogodny, lecz gorący, co naturalnie zmniejsza niebezpieczeństwo nieurodzaju we Francyi. Zboże w niektórych okolicach się pokłado, ale gorąco w znacznej części temu zaradzi. Za kilka dni rolnicy będą mogli sprzątnąć siana, trochę przynięć lecz dobre. Z powodu deszczów, jarzyny i owoce bardzo są tanie tego roku we Francyi. Odebraliśmy zapewne wiadomość, że p. de Persigny przywołał do siebie redaktorów dzienników. Nastąpiło to głównie z przyczyny obawy o nieurodzaj. P. de Persigny prosił reda-

ktorów aby nie straszili ludności i nie sparaliżowali środków jakie rząd w razie nieurodzaju, myśli przedsięwziąć. Doniosłem już o broszurze jednego sycylijszaka, p. Vit-Ragou, który przypominając że r. 1848 Francya i Anglia chciały uczynić Sycylią niepodległą i że Anglia proponowała na tron sycylijski księcia genueńskiego a Francya księcia tokańskiego, daje do zrozumienia, że najstósowniejszym królem sycylijskim byłby książę Murat, syn króla Joachima. Broszura p. Vit Ragou zakazana przez p. de Maupas, wolno się teraz sprzedaje. Zdarzenie to daje powód do mniemania, że p. de Persigny myśli popierać śmielej na zewnątrz, politykę napoleońską. Ukazała się także broszura drukowana w Belgii, pod tytułem: *Notice historique sur Madame la Duchesse Marie de Solms*. Jest to obrona przesławnej pani de Solms wydalonej z Francyi.

P. Bratiano, Wołoch, został aresztowany. Mówią że znaleziono u niego prasę która służyła do drukowania buletynów republikańskich. Ambassador Veli pasza wdał się za nierozsądnym, ale nic nie wskórał.

Wyjazd z Belgii generałów Changarnier, Bedeau i Lamoriciera wzbudza ciekawość. Jedni sądzą iż nastąpił w skutek żądania Napoleona III, a drudzy że wypłynął z chęci jaką mieli mieć generałowie uchronienia się od gotowanej niby konspiracyi orleańskiej. Mówią że małżeństwo księcia Brabanckiego da dwom gałęziom burbońskim sposobność jeżeli nie do skojarzenia się to do pojednania.

Mianowanie p. Hausman na prefekturę Sekwany wzbudziło niejaki nieukontentowanie w wyższym mieszczaństwie paryżkiem. Lękają się aby p. Hausman nie podał ręki wszystkim projektom i nie skompromitował finansów paryżkich. P. Berger został usunięty z prefektury Sekwany dla tego głównie, że się upierał nadzwyczajnym wydatkom na przebudowanie i upiększenie Paryża. Opór jego dzieliła rada municypalna. Czy pan Hausman radę przeważy? czy przeciwnie Cesarz będzie musiał zmienić i radę? niewiadomo. P. Hausman szwagier jednego z prefektów pałacu Tuleryjskiego, jest uważany za bezpośrednie narzędzie Cesarza.

Książę Napoleon chce się stać żołnierzem. Obozuje on w St. Omer i uczy się pilnie sztuki wojskowej. Lud i wojsko lubi go bardzo. Mówią, że marszałek de St. Arnaud nie jest dobrze z księciem Napoleonem i że w obawie, aby wojsko niekrzychało: niech żyje Napoleon! dał armii rozkaz krzyczenia: niech żyje Cesarz! Jutro, Cesarstwo w obecności księcia i księżny Alby, odbędą na płaszczynie Satory rewia pierwszej dywizyi paryżkiej. Po tej rewii, dywizya pierwsza wróci do Paryża a druga ją zastąpi.

Onegdaj, jeden dyplomata rosyjski, piąty z kolei, przeszedł na wiarę katolicką. Obrządek nawrócenia został odprawiony przez misyonarza Etienne i księdza Terleckiego.

Pan de Persigny przywołał naczelnego redaktora dziennika *Assemblée Nationale* i oświadczył mu, że rząd nie chce ograniczać zbyt wolności druku, lecz, że pragnie jedynie, aby polityka dzienników była narodowa, a polityka narodowa Francyi winna popierać Turcyę.

Pan de Hatzfeld, ambasador pruski, był przedwczoraj na obiedzie w St. Cloud. Wnoszą z tego, że Cesarz jest dobrze z Prusami.

Instrukcyje, jakie hr. Nesselrode przesłał księciu Ghice i Stirbejowi, w przedmiocie zajęcia Mołdo-Wołoszczyzny, pokazują, że Rosyja nieżyczyłaby sobie, aby wojsko i administracyja prowincyj zajętych przeszły do Turcyi.

Przegląd Polityczny.

Z pośród różnorodnych wiadomości o stanie sprawy wschodniej, niepodobna wybrać żadnej, któraby jasno dała poznać, na czém się spór skończy. Z jednej strony Lloyd donosił, jak pisaliśmy w niedzielę, o wkroczeniu wojsk rosyjskich za Prut, a zarazem pórządowy *Journal de Constantinople* wyraźnie powiada, iż rząd turecki naruszenie granic Turcyi poczyta za wypowiedzenie wojny; z drugiej strony *Pressa* (wiedeńska) donosi z Jass 24 czerwca, że po ten dzień Rosyanie Prutu nie przeszli, a co ważniejsza, *Korespondencyja Austriacka* wyraźnie zaprzecza Lloydowi mówiąc: „Najnowsze urzędowe doniesienia nadeszły tu ze Lwowa i Jass nie wspominają nic o tém, a w chwili odejścia depeszy petersburskiej tu dziś przybyły, wojska rosyjskie nie otrzymały jeszcze rozkazu wkroczenia do Multan i Wołoszczyzny, lubo odpowiedź Reszdy-paszy na ostatnie żądania gabinetu rosyjskiego już tam były nadeszły. Doniesienie przeto pomienionego dziennika (Lloyda) było nieprawdziwe i rozumowania do tego odnoszące się, przedwczesne.“ Mimo tego wszystkiego powszechna panuje w Wiedniu opinia, iż wojska rosyjskie przebyły Prut, a nawet piszą stamtąd do dzienników szląskich, iż liczba wojsk, które wkroczyły do księstw naddunajskich wynosi 12,000. Nasz korespondent wiedeński wysyłając list swój z dnia 2 b. m., jak znak pocztowy przekonywa nas, o godzinie 3ej po południu, czytał już *Pressę* i zaprzeczeniu jej nie wierzy, ale nie mógł być czytać jeszcze *Korespondencyi Austriackiej* z tegoż samego dnia, bo ta później wychodzi, a przynajmniej później rozsyłana bywa. Ważną wszakże udzieloną jest przed niego wiadomość o depeszy z Petersburga zapowiadającej bliskie rozpoczęcie kroków energicznych. Lloyd sobotni we wstępnym artykule swoim opartym na wiadomości o wkroczeniu wojsk rosyjskich

upatruje w akcie tym jedyną możebność wycofania się z zamętu sprawy wchodniej bez użyczenia Rosyi, a wszelako bez wywołania wojny. Artykuł ten rozumujący bardzo trafnie, podajemy poniżej w całości. Wyjazd feldzm. hr. Guylai do Petersburga jest także jednym dowodem więcej, że dyplomacya nie straciła jeszcze nadziei utrzymania pokoju, bo misya rzeczonego generała tylko pośredniczącą być może, a jak utrzymują, ma on utworzyć drogę nowemu wysłannikowi tureckiemu do dworu rosyjskiego.

Do pogłosek policzyć winniśmy wiadomość, którą podaje *Independance*, a która ważną była, gdyby o niej wiedeńskie nie milczały dzienniki. Donosi jakoby z Konstantynopola 17go z. m. „że dywizya austriacka złożona z trzech stątków wojennych pod rozkazami Jago Cesarzowiczowskiej Wysokości Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana, brata panującego Cesarza Austrii, przybyła do Besika, gdzie miała pozostać dni kilka tylko i udać się potem do Ourlac.

Korweta parowa „Minos“, przybyła z Tunis do Carogrodu z Achmet-paszą, mówią, że Bej tunetański ofiaruje pomoc swą Porcie w razie wojny.

Polityka rosyjska nad Sundem odniosła walne zwycięstwo, przez przyjęcie w sejmie duńskim projektu do następstwa tronu na podstawie protokołów warszawskich i londyńskich, które, jak wyjaśniliśmy po wiele razy, uznają linię glücksburgską za panującą po zejściu bezdzietnym króla. Linią glücksburgską jest najbliższą w pokrewieństwie z dworem cesarsko-rosyjskim, gdy tymczasem usunięta są wszystkie linie, które dotąd tę przestrzeń wypełniały.

Król pruski i Arcyksiężna Zofia, przybyli do Hamburga. Najważniejszym wypadkiem w Niemczech, jest rozwiązanie Izby niższej w Hannoverze które przewidzieliśmy i odroczenie Izby wyższej. Jaki weźmie koniec sprawa konstytucyjna w tym kraju, trudno przewidzieć, lecz może się skończy na okrojowaniu ustawy w duchu reform przez rząd projektowanych.

Odwołanie wice-admirała la Susse z dowództwa nad flotą francuzką i zastąpienie przez wice-admirała Hamelin, ogłoszone w *Monitorze*, również jest komentowane w Paryżu. Przy zyną odwołania według jednych, ma być znana niechęć p. la Susse ku Anglikom; według drugih, co więcej jest prawdopodobnym, odwołanie to nastąpiło z powodu, że p. la Susse odebrał pierwszy rozkaz posunięcia się pod Dardanelle, dał się wyprzedzić wice-admirałowi Dundas, który nierównie był dalej, a Francya tym sposobem straciła korzyść inicjatywy tego kroku.

Wiadomości od kilku dni mniej spokojne, wpływają niekorzystnie na giełdę, i zaprawdę ciekawą jest rzeczą patrzeć na usiłowania dzienników, aby ruch jej miarkować i urządzić.

Cesarz Napoleon dowodził 30go z. m. wielkimi manewrami w obozie Satory.

W Szwajcaryi nowe były rozruchy, z powodu wyborów w kantonie fryburgskim.

W Rzymie 21go b. m. obchodzoną była rocznica koronacyi Piusa IXgo. Jego świątobliwość uwolnił rządy z darowaniem kary pana Calandrelli, który ważną w ostatnich smutnych wypadkach rzymskich odgrywał rolę.

Dzienniki angielskie zawierają szczegóły o ceremonii chrztu księcia Leopolda, która 29go z. m. miała miejsce. Mały książę otrzymał imiona Leopold-Jerzy-Dunkan-Albert.

Interpelacya o sprawę wschodnią, jaką miał uczynić margrabia Clanricarde, odłożona została na później.

Według telegraficznej depeszy z 1go b. m., poprawka lorda Stanleja do bilu indyjskiego odrzuconą została w Izbie niższej. Większość ministeryalna była 182 głosów.

Wiedeń 2 lipca. Artykuł Lloyd'a o skutkach wkroczenia wojsk rosyjskich za Prut brzmi: „Nadesłane nam wczoraj ze Lwowa doniesienia nie pozwalają powątpiewać o wejściu rosyjskiego korpusu do Multan. Wrażenie jakie ten wypadek w zachodniej Europie wywoła, zależy musi w znacznej części od równoczesnych wiadomości wielkich mocarstw przez dwóch rosyjski. W sferach dobrze świadomych nie masz wątpliwości, że Rosyja wojny nie pragnie. Dążeniem przeto tego państwa musi być, aby o ile można niewątpliwie wykazać swoje zamiary utrzymania pokoju, a to tak niewątpliwie, iżby im w Londynie i Paryżu uwierzono i zaniechano przeciw niej demonstracyi ze strony zachodnich mocarstw morskich. Publiczna opinia w Anglii jest tego rodzaju, że ministerium Aberdeena, pomimo całego swojego zamiłowania pokoju, popchniętem będzie do stanowczego kroku, jeżeli sama Rosyja nie postawi je w możności dania parlamentowi dostatecznych zapewnień względem utrzymania nietykalności państwa tureckiego. Niemniej zajdzie potrzeba zaspokojenia gabinetu paryskiego, w sprawie wchodniej inicjatywa po jednej stronie mogłaby wyjść ze stolicy Francyi. Owa czujność niezachwiana jaka się w głównej politycznej kwestyi w zachodnich stolicach obecnie objawia poczytujemy za znak nader pomyślny. Skłoni ona Rosyę, jeżeli ta pokoju pragnie, do szybkiego ustalenia onegoż. Jest więc więcej niżeli prawdopodobną rzeczą, iż zajęcie księstw naddunajskich, nawet przez liczbę wojsk tam weszłych, nosić na sobie bę-

dzie raczej cechą demonstracji niż zaczepki. Będzie ono przeznaczone do okazania siły Rosyi, ale nie woli szkodzenia Turcyi. Rosyjskiemu gabinetowi będzie szło więcej o moralne wrazenie tego kroku, niż o materialny skutek jego. Skoro poseł rosyjski opuścił Konstantynopol w taki sposób jak książę Menszykow, przyjazd innego posła rosyjskiego do tej stolicy wyprzedzony być musi jakimś aktem, który w oczach świata wykaże rzeczywiste potęgę, jako potężnego i zwycięzcę. Godność gabinetu rosyjskiego a nie chęć zdobyczy wymaga teraz ofiary, a Turcyja będzie ją umiała ponieść. Jeżeli wielki za daleko zaszedł, to mniej wielki musi go grzecznie o przebaczenie prosić, aby tamten własnych swych błędów nie chciał wziąć temu za złe. Nie jest to wprawdzie logika słuszności, ale logika faktów. Czegoż Rosya potrzebuje w tej chwili? oto, aby wysoka Porta prosiła jej o darowanie niejakich błędów, mniejsza o to czyli je popełniła lub nie, konieczność polityczna Rosyi wymaga, aby się nigdy niepokazała w oczach chrześcian tureckich, jakoby poniosła klęskę. Cokolwiek się stanie, jak bądź rzeczy pójdą, zrzęcznie czy niezrzęcznie, z taktem czy bez taktu, skutek dla mocarstwa północnego wypaść zawsze musi uwięziony. Anglia i Francya pragną nietykalności Turcyi; Rosya się zobowiąże nie naruszać jej wcale. Anglia i Francya pragną pokoju, tj. powrotu posła rosyjskiego do Konstantynopoli — zatem nie mogą się i temu sprzeciwiać, aby jedyną on drogą powrócił, którą mu pan jego obrać dozwoli, a tą jest droga umiarkowanego tryumfu, rezultat ten lobo politycznie małej wagi, wszakże w oczach świata i tłu- mu uchodzić może za zaszczytny.

— Najwyższa komenda armii rozporządzeniem okólnym z d. 15 czerwca odstąpiła od dotychczasowego zwyczaju przyjmowania do wojska lekarzy wstępujących do połowej służby pod formą assente-runku, postanawiając, aby wchodzący nowo do wojska nadlekarze przyjmowani byli tak jak nowo umieszczani przy wojsku au lytorowie za pośrednictwem rozporządzeń właściwych.

— NPan nakazał skasować doboszy przy oddziałach pionierów i inżynierów i w miejsce ich przeznaczyć dla obu tych broni trębaczy jak u strzelców.

— Uwolniony ze służby w r. 1849 w stopniu marszałka polnego porucznika generał inżynier Zimmer umarł 25 czerwca w Hietzing.

— NPan udzielił godność tajnego radcy z uwolnieniem od taksy fmp. Airoidi nadporucznikowi przy-bocznej gwardyi łuczniaków.

— Wicekanclerz przy konsulacie jenerałnym w Aleksandryi baron Karol Bruck otrzymał stopień i tytuł kanclerza konsularnego i przeniesiony został do Konstantynopoli.

— NPan spodziewany jest za kilka dni w Salzburgu.

— W ciągnięciu losów dawnego długu państwa w d. 1 b. m. wylosowano seryę 119 zawierającą obligacje bankowe na 5% od Nr 111,934 do 113,030 włącznie wynoszącą kapitał 1,022,469 1/2 i 25,561 zfr. niższego procentu.

Rossya.

Kaliski korespondent Lloyda pisze, że nietylko pod Warszawą, ale również pod Suwałkami i Kownem odbędą się tego lata ćwiczenia wojenne, a Cesarz zapewne po załatwieniu sprawy wschodniej odbywać będzie podróże po kraju i zwiedzać obozy.

Fałszywą jest podawana przez niektóre dzienniki wiadomość, iż Rosyanie wstrzymywali się z przejściem Prutu, z powodu miejscowych trudności nie łatwo pokonać się dających, tudzież z powodu wylewów. Wiadomo, że okolice tameczne są nader w wody obfite i zawsze wielkie stawały trudności dla wojsk, ale znawcy zapewniają, że dotychczasowe doświadczenia i poczynione na ich zasadzie poprawy, trudności te łatwo pokonają. Najmniej przeszkód stawa Prut w kierunku na Jassy.

Jeżeli angielskie dzienniki grożą bombardowaniem Sebastopoli, to zapewne nie wiedzą o strasznych bateriach nadbrzeżnych najeżonych paixhansami i o warunkach. Irena przebudowanej na zasadach najnowszej sztuki wojennej. Znawcy mówią w tym względzie, że walka między drewnianymi okrętami i twierdzą byłaby bardzo nierówna i że baterie nadbrzeżne z działami a la Paixhans mogą wziąć okręta na cel w odległości ćwierćmili (morskiej?) i zniszczyć je kulami rozpalonemi, gdy tymczasem zapalne statki nie wiele bateriom nadbrzeżnym szkodzić byłyby w stanie. Gorzej byłoby Odessie lub innej przystani handlowej; ale zniszczywszy Odessę, Anglicy zniszcziliby zarazem źródło własnego handlu. Jak da-lece handel odeski się wzmagą, dość spojrzeć na cyfry. W r. b. w samym miesiącu marcu wywóz (najwięcej w zbożu) wyniósł 2,323,882 rub. sr. Dowóz w towarach 665,708 rs. a w gotowiznie 308,540 rs. W ciągu tego miesiąca wpłynęło do Odessy i wypłynęło 484 okrętów.

Turcyja.

Journal de Constantinople z dnia 19go czerwca

mówi o odrzuceniu ultimatum rosyjskiego: „Wiadomo, że nota hr. Nesselrodego domagająca się od Porty przyjęcia ultimatum księcia Menszykowa ty-czącego się praw, przywilejów i swobód kościoła greckiego, a wręczona na dniu 9 czerwca ministrowi spraw zagranicznych przez p. Argiropulo pierwszego dragomana poselstwa rosyjskiego, naznaczyła dla rządu cesarskiego przeciąg ośmiu dni dla dania na tę notę odpowiedzi. Ponieważ termin ten upłynął w zeszyły czwartek, przeto tegoż dnia p. Argiropulo o 5ej po południu udał się do Porty, a po półgodzinnej rozmowie Reszyd-pasza udzielił mu odpowiedź Porty, która w najłagodniejszych, naj-przyjaźniejszych, ale poważnych wyrazach objawia ważne powody godności, prawa i niepodległości, jak-że nie dozwoliły ces. Dywanowi przystać na żądania dworu petersburskiego w nocie hr. Nesselrodego, a jak utrzymują, stoi tam, iż w zapowiedzianem w tej nocie na przypadek odmówienia ze strony Turcyi, przejściu granic przez wojska rosyjskie, rząd turecki znalazłby się w przykrąj konieczności upatrywać wypowiedzenie wojny. W skutku tej od-powiedzi, pierwszy sekretarz misyi rosyjskiej p. Bała-bin odjechał onegdaj w piątek do Odessy, zabrawszy z sobą, jak mówią, archiwa poselstwa. Ze wszy-stkich urzędników tego poselstwa, sam tylko p. Ar-giropulo pozostał w Stambule. Kancelarya rosyjska i poczta, które się trudnią sprawami handlu i żeglugi pozostają również do dalszego czasu w myśl noty księcia Menszykowa, która zapowiedziała zerwanie stosunków politycznych między obu dworami cesar-skimi. Okoliczność ta nie dozwala tracić wszelkiej nadziei odnowienia wkrótce politycznych stosunków. Cesarz Mikołaj, którego szczerłość, wielkość chara-ktu, ogledność i przeczorność, wyraźna gotowość dla sprawy porządku, pokoju i zasad socyalnych, szanowanie wreszcie traktatów, przysięgi i praw je-go sprzymierzeńców, cały świat nauczył się wy-soko cenić w ciągu 25-letniego panowania jego li-czącego się do najświetniejszych w historii, weźmie pod przychylną rozwagę te wszystkie i sprawidli-we powody, które Porta wyłożyła w swoich peł-nych uszanowania oświadczeniach i usłucha słusz-nych i przychylnych przedstawień wielkich mocarstw, tyle ożywionych życzeniem położenia końca stanowi rzeczy nie opartemu na żadnej uzasadnionej skardze, a niemniej bardzo trudnemu i zagrażającemu klęską interesów handlowych i przemysłowych wszystkim krajom. Stan ten mimo krótkiego trwania swego dotknął już boleśnie powszechny obrót handlowy i spro-wadził złe mogące pociągnąć za sobą niebezpieczne następstwa. Nie masz rządu, a nie wyjmujemy tu pewnie i rosyjskiego, któryby nie pragnął moralnego i materialnego postępu Turcyi i poprawy losu wszy-stkich jej ludów bez różnicy wiary i narodowości. Aby jednak tyle pożądaných skutków osiągnąć moż-na przez firman nowo nadany chrześcianom, przez drogi i koleje żelazne, przez operacye banku turek-kiego, przez europejskie kapitały i europejskie umie-jętności, przez zjednoczenie sił wschodu i zachodu, a wreszcie przez mnóstwo rozporządzeń wypływa-jących z ruchu czynności publicznych wspartego do-bremi chęćmi Imc Sułtana i jego doradców, po-trzeba żeby spokojność i ufałość przejęła napowrót wszystkie umysły, żeby stan polityczny niczem nie był zagrożony, a zgoda gabinetów, żeby miała je-dynie na celu dobro i postępek społeczeństwa, naresz-cie trzeba, iżby czarna chmura, która z powszech-ny skutkiem przegrodziła związki przyjaźni między dworami konstantynopolitańskim i petersburskim, roz-wiana była bezzwłocznie. Turcyja, a każdy sprawie-dliwość jej odda w tej mierze, nie przyczyniła się do jej utworzenia; w żadnej bowiem okoliczności ani na chwilę od praw swoich nie odstąpiła, i cokol-wiek bądź czyniła lub robiła, nieomieszkała nigdy składać dowodów, jak wielką cenę przywiązuje do utrzymania przyjaźnych stosunków z Rosyją. Ponio-sła ona wszelkie możliwe ofiary, a każda nowa ofia-ra zaszkodziłaby jej godności, jej szczęściu, jej nie-podległości, jej wreszcie przyszłości. Nikt tego wy-magać nie może, a Cesarz Mikołaj pojmuje w swo-jej wspaniałomyślności, iż W. Porta przestrzegając praw swoich, nie ma zamiaru nadwierać związków przyjaźni, które od tak dawna oba państwa łączą ze sobą. Liczy ona więcej niż kiedykolwiek na ut-wierdzenie takowych, i z radością przeświadczyłaby się, że rząd rosyjski na równi z innymi sprzymie-rzeńcami ocenia jej lojalny sposób myślenia i gorącą chęć ujrzenia powrotu całego personalu poselstwa rosyjskiego, które tak jak i dawniej liczyć może na względy mu należne, jakich mu rząd Imci Sułtana okazać nieomieszka w miarę przekonaniu, iż dobre porozumienie między obu dworami przywrócone zo-stało.“

Turcy utrzymują, że siła ich zbrojna lądowa wy-nosi teraz 260,000 regularnego żołnierza opatrzo-nego we wszystkie potrzeby wojenne i że 40,000 o-chothników już się zgłosiło. Rzeczywiście fanatyzm wielki obudza się między muzułmanami, a gdyby przyszło do kroków stanowczych, los chrześcian je-żeli nie w samej stolicy, to niezawodnie na prowinc-

cyi mianowicie zaś w Syrii i Azji mniejszej, byłby nader smutny.

— *Wanderer* donosi z Konstantynopoli 20 czerw-ca o postrachu jaki opanował chrześcian. Grecy i Ormianie wynoszą się z całym mieniem, papiery tra-cią codziennie na wartości, sprawy handlowe ustały, nie więc dziwnego, że mimo zapału, każdy pragnie pokoju.

— Część floty rosyjskiej na Dunaju popłynęła w gó-rę pod Isakchi i Maczyn; przy ujściu Prutu stoi 17 większych statków. Flotami sprzymierzonymi ma do-wodzić admirał angielski. Wojska rosyjskie wzmo-cnione podobno zostały w Bessarabii a jak utrzymu-ją ma ich tam być dwakroć z przeszło 300 działami. Obie zatem strony stoją gotowe do boju, ale zdaje się iż dotąd ogromne te przygotowania są tylko de-monstracyjnej natury.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 4 lipca Donieśliśmy przed tygodniem o nagłej śmierci tutejszego obywatela p. Kabajskiego w skutku wypa-dnięcia z okna. Teraz dowiadujemy się iż powodem tego smutnego wypadku była choroba umysłowa.

— Dnia 2 lipca zastrzelił się w Poznaniu z niewiadomych powodów Jeżdźewski sekretarz Ziemstwa jenerałnego W. Ks. Poznańskiego.

— W dniu 1 lipca rozpoczęła się we Lwowie wystawa zwie-rząt gospodarczych i narzędzi rolniczych.

— Czytamy w *Telegrafie* lwowskim: Z powodu spodziewa-nych nadzwyczajnych urodzajów, staniał chleb i leguminy nie tylko w Wiedniu, ale nawet w każdym głównym mieście od Berna aż do Londynu, jedynie na przestrzeni od Czerniowiec aż do Krakowa, i w krzyż od Turki aż do Cholojowa, ani daj Boże się tego doczekać. Jedna i ta sama cena chleba, choć zboże i nieco spadło, doprawdy, że dzisiaj nie źle być pieka-rzem, bo on jeden nie jest obowiązany stósować się do prze-pisów targowych.

— Donoszą z obwodu Żółkiewskiego, że tam we wsi Tuszków, wydarzył się okropny wypadek: Córka parocha obrz. grec. była zaręczoną z jednym ekonomem z sąsiedzkiej włości, tym-czasem ojciec dla widoków majątkowych przyrzekł córkę ja-kiemś urzędnikowi z Belza, i z nowym konkurentem już dwie zapowiedzie wyszły — pewnego dnia pierwszy naręczony przy-był skrycie odwiedzić kochankę, i wyprowadził ją niby dla o-statniego pożegnania się do ogrodu, gdzie wśród rozmowy naraz dobył pistolet strzelił do niej, wsiadł na konia i ujechał, czy że strzał był za bliski, czy że słaby nabój, dość że lubo przestrzelona na wylot, nawet suknie się na niej paliły, żyła jesz-cze tak długo, że była wstanie do protokołu opowiedzieć całe zdarzenie, przycem prosiła usilnie za swoim zabójcą, któren wróciwszy do domu, ubrał się w suknie które sobie na zamie-rzony ślub sprawił, i zastrzelił się także. (Telegr.)

— *Lloydowi* piszą ze Lwowa że od kilku dni powszechnym przed-miotem rozmów jest wypadek kryminalny który się wydarzył przed 14 laty, a teraz dopiero na jaw wyszedł. W r. 1839 prze-jeżdżał tamtędy jakiś lord angielski który wioził ze sobą grub-e pieniądze, bo około 60,000 ft. szt. Z oberży gdzie stanął, kazał się kelnerowi zaprowadzić do łazienki, i obaj udali się do ogrodu pojezuickiego. Tymczasem lord nie powrócił już więcej, ale nikt na to nie zważał, bo oberża była przepelnio-na, a cudzoziemiec jeszcze nie zameldowany. Łazienny na raz stał się bogatym, jedni mówili, że odziedziczył znaczny mają-tek, inni że skarb znalazł. Kelner wyniósł się do Węgier, w latach 1848 i 1849 służył u powstańców i uszedł do Turcyi. Tu opowiedział swoim towarzyszom o zniknięciu lorda. Między nimi był jeden galicyjanin, który wróciwszy niedawno do domu, doniósł o tém władzy. Na naznaczonej miejscu zna-leziono rzeczywiście szkielet zamordowanego lorda, a sprawa po-szła zwykłą drogą kryminalną.

— Nieraz już wspominaliśmy o usilowaniach a nawet i ofia-rach ponoszonych dla utrzymania sceny węgierskiej, a teraz czytamy po dziennikach, iż dla podźwignięcia literatury teatral-nej węgierskiej, dwunastu literatów których utwory sceniczne chlubne już znalazły nieraz przyjęcie, zobowiązali się między sobą dostarczyć dyrekcji narodowego teatru w Peszcie każdy po jednej sztuce w ciągu roku.

— Następujący jest stósonek dzienników w ciągu lat osta-tnich ekspedowanych przez pocztę austriacką:

Rok	Zagraniczne.		Krajowe.	
	Polityczne	Niepolityczne	Polityczne	Niepolityczne
1826	37	56	39	31
1836	65	247	35	72
1843	87	222	44	131
1853	279	496	79	161

— Czytamy w *Gazecie Poznańskiej*: Donieśliśmy w jednym z poprzedzających numerów naszego dziennika, że dwóch bió- rowych urzędników z powiatowego sądu szremskiego wykradli jednej wdowie dokument i chcieli go spieniężyć żydowi w Po-znaniu i przysnąć z pieniędzmi do Ameryki. Z wiarogodnego teraz źródła dowiadujemy się o szczegółach. Urzędnicy owi, byli dyetaryuszami w sądzie tamczym, nazwiska ich są: Nan-nich i Lachmann. W czasie służby po kilka razy byli za róż-ne wykroczenia napominani, z zagrożeniem, że będą oddaleni ze służby. Obawiając się więc, że prędzej czy później spotka ich oddalenie, bo od nalogów dawnych odzwyczaiz się im było niepodobna, przeto odważyli się na *salto mortale* i postanowili porzucić zawód sądowy, a do przyszłego losu na początek u-żyć spekulacji, która tak smutno dla nich się zakończyła. Zie-male łańcuchem pociągnęło złe gorsze, jak bywa najczęściej. Dokument wypruty z akt sądowych wystawiony był na 2000

tal. i należał do rozwiedzionej Wittich, która miała syna z pierwszego małżeństwa Knocha nauczyciela w Zaniemyślu. Na niego więc sfałszowali obaj dyktaryusze pełnomocnictwo, a przed poznańskim kupcem odgrywał Lachmann rolę syna Wittichowej.

Ciągnięcie loteryi lwowskiéj 2go lipca: 22. 64. 51. 59. 66. przyszłe ciągnięcie 12 i 22 lipca 1853.

Przyjechali do Krakowa od dnia 3go do 4go lipca: Teodor Skokowski, Stanisław Baczyński z żoną z Polski. Marcin Szemrek z Wadowic. August Barth z Lwowa. Henryka Seidl z Grybowa.

Wyjechali: Adam Gorozyński do Warszawy. Jan Waszkowski do Gredkowie. Stanisław Kowalski do Lwowa. Piotr Pietruszewski do Brzeska. Maksymilian Wolkowicz do Stanisławowa. Sebastian hr. Badieni do Drozua. Franciszek baron Gerhardt do Wrocławia.

Wiadomości handlowe i przemysłowe. Gdańsk 30 czerwca. Targi angielskie po naszym ostatniemu sprawozdaniu były ożywione, a przy znacznym obrocie interesów

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Najważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Ważniejszym jednak w handlu zbożowym wypadkiem było gwałtowne, gorączkowe podnoszenie się francuskich targów skutkiem niepamiętnej nad całą Francją rozciągającej się a dni kilka z małemi przerwami trwającej ulewę.

Table with 5 columns: Dzien, Godzina, Stan baromet., Stan ciepla według Reaumura, Prędnosc pary wodnej w powietrzu w ciem. c.

KONSTANTY SOŁOWSKA, Redaktor odpowiedzialny.

20frankowo k. 33 26, pf. 33 18. — Listy Zastawne polskie z dnia 1go lipca. Dukaty holand. 5 ser. 8 kr.

URZĘDOWE

N. 73. C. K. SĄD POKOJU (684) Okregu III. Mogojskiego.

Stosownie do art. 52 ustawy o włości usamowolnionych i na zasadzie art. 12 ust. hyp. z r. 1844 wywya mających prawo do spadku po niedy Magdalenie z Kanarków 1mo Rozkowej, 2do Siwkowej, szczególniej z połowy domu i gruntu pod pozycyą 23

N. 864. C. K. TRYBUNAŁ (649) Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Wzywam wszystkich pretensje do Tomasza Leszczyńskiego, byłego wózowego Sądu Pokoju, z tytułu jego urzędowania mieć mogący, aby z takowemi w przeciągu trzech miesięcy do c. k. Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie kaucya za nim złożona zgaszającemu się Mojżeszowi Koszcowskiemu po upływie powyższego terminu wydano zostanie. — Kraków 22 lutego 1853.

N. 3625. CESARSKO KRÓL. TRYBUNAŁ (662) Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

W myśl art. 12 ust. hyp. z roku 1844, po wysłuchaniu wniosku Prokuratora, wzywam wszystkich mających prawa do spadku po śp. Karolinie Morawieckiej pozostałego, składającego się z ruchomości, tudzież z połowy kamienicy pod L. 34 w gm. I. położonej, ażeby się do c. k. Trybunału w terminie miesięcy trzech zgłosili, po upływie bowiem tak określonego czasu, spadek rzeczonej zgaszającym się dzieciom: Wacławie, Eufemii, Karłowi, Kazimierzowi i Helenie Morawieckim, przez opiekę swą dziającąym, przyznany będzie. — Kraków dnia 13go czerwca 1853 r.

Inseraty.

Wzywam do przedpłaty. Od miesiąca marca b. r. wychodzi znowu w Cieszynie: GWIAZDKA CIESZYŃSKA Pismo dla zabawy, nauk i przemysłu — raz na tydzień co sobotę, na arkuszu. Cena z przesyłką pocztową całorocznie 5 złr. 40 kr.

Podpisani dzierżawcy huty w Jaworzniu wybudowanej mają zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż założyli skład wyrobów swoich a mianowicie:

Szyb i różnego szkła

w kamieniu W. Bentkowskiego przy ulicy Floryańskiej pod L. 517 Skład takowy w Poniedziałki i Wtorki każdego tygodnia otwartym będzie, i w ta dni wszelkie wyroby po cenach fabrycznych sprzedawane, tudzież obstalunki do wykonania przyjmowane będą.

Table with 5 columns: Dzien, Godzina, Stan baromet., Stan ciepla według Reaumura, Prędnosc pary wodnej w powietrzu w ciem. c.

KONSTANTY SOŁOWSKA, Redaktor odpowiedzialny.

(574) SKŁAD (2-3) towarów bławatnych, płócien i bielizny stołowej TADEUSZA UZIEBŁO we Lwowie

zaopatrzyl się przez najswieższe kupna z fabryk francuskich i angielskich w następujące artykuły: perkaliki, batysty, Jaconats, muszlinki, Versalines Barèges, materye wełniane w obfitym wyborze, dywany (kobierce) różnej wielkości w najcenniejszych gatunkach, chustki fularowe (Cohras) i fulary na suknie prawdziwe indyjskie, kamizelki różnego rodzaju, materye lniane i bawełniane angielskie na spodnie, szalę, chustki i broszki tak drukowane jako zarabiane (wyszczególniają się przez zupełną imitacyę tureckich), batysty prawdziwe niciane różnej szerokości, i takowe chusteczki z Walencyi, materye jedwabne medyolańskie i francuskie w różnych gatunkach (osobliwie ulubione poult de sois w drobne paseczki i krataczki) płótna, bieliznę stołową, ręczniki i chustki płócienne białe i kolorowe pod zarzęzieniem, że czysto lniane są, chustki męskie na szyję, ponczochy i szkarpetki saksosńskie, firanki gładkie, haftowane i siatkowane, mohli, percale, kartony, tartatany, organtyny białe i kolorowe, pyle do młynów w najcenniejszych gatunkach, pokrycia na meble, tj. percale angielskie i materye wełniane (Lasting imprimé), materye wełniane i jedwabne w perskim guście na szlafroki męskie, kapy na łóżka, aksamity francuskie w różnych gatunkach i kolorach, szczerbate hafty wszelkiego wyboru, włóczkę prawdziwą berlińską, bawełnę w najlepszym gatunku fabryki Potendrofer. Kapelusze słomkowe gładkie i ajour, słońco- i deszczochrony, perfumy i mydełka pachnące, wodę prawdziwą kolońską, jedwabie i nici prawdziwe maszynowe do szycia.

Prócz wyszczególnionych artykułów, które na sztuki, łokcie, tuziny, hurtem lub częściowo po cenach umiarkowanych sprzedaje, jest zaopatrzony jeszcze w różne inne towary, które do jego zakresu należą.

Uczęszcza na jarmarki w Ulaszkowcach i będzie miał w tym roku swój magazyn w nowo-wybudowanym gmachu naprzeciw 3 cukierni, pod firmą:

Bazar Tadeusza Uziebło, gdzie dla zupełnej wygody kupujących i prędkiej sprzedaży, po stałych cenach sprzedawać będzie.

Uwiedomienie Dentysty.

Oddalając się z Krakowa na czas nieosnaczony, upraszam najuprzejmiej osoby, które chcą korzystać z mej sztuki, aby o ile można najspieszniej do mnie się zgłosiły, i zawiadamiam zarazem, że nową gatunek angielskich, francuskich i amerykańskich emalowanych zębów otrzymałem, które, tak pojedynczo jako też w całą lub w poł szeregów jest najmniejszego bólu, według najnowszej amerykańskiej metody osadzam. Zarazem otrzymałem także najlepszą w całej Francyi i Niemczech wyprawowaną kompozycyą do plombowania, którą to wilgotną w próżni zęba bez najmniejszego bólu włożywszy, taż później zupełnie twardnieje. — Nadto podejmuję się wszelkich operacyj w ustach i zębów, polecając zarazem znajomy mój na dzieła i zęby bardzo skuteczny proszek.

Moje przybycie z powrotem w tym samym Dzienniku ogłoszonym będzie. J. S. Ujhely, dentysta. (452-8) Ulicą Sławkowską naprzeciwko Hot. lu Knotza N. 377

Podpisany zawiadamia Szanowną Publiczność, iż w miarodystni Jego pod L. 222 w gm. II. przy rogu ulicy Franciszkańskiej i Grodzkiej dostać można:

MIOU UKRAIŃSKIEGO

znow świezo wyrobionego, — w doskonałych gatunkach, — po cenach znizonych, — a mianowicie: Kwatorka groszy pol. 7 czyli kr. 3 1/4. Półkwarty " " 14 " " 7. Kwarta " " 28 " " 14.

W biurze c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego znajduje się do sprzedania MŁOCARNIA 4ro-konna przenośna, wyrobu p. Eliasiewicza z Tarnowa.

Wszystkie zamówienia tak na mlocarnie 4ro-konne jako i parokonne, przyjmują się w Biurze Towarz. gosp. rol. krak. przy ulicy Szewskiej N. 335/6. (661-3)

CYRK E. BERANKA

w którym przedstawienie dawane będzie codziennie z odmiennym programem. Początek o godzinie 7 1/2. (669-1) Circus v. E. Beranek allgliche Vorstellung mit verändertem Program. Anfang 7 1/2 Uhr. ANTONI CEAPLIKSKI, zarządcza drukarni.